

AENIGMATA LATINA MINORES 2024/25. 1. FORDULÓ

2024. NOVEMBER 22.

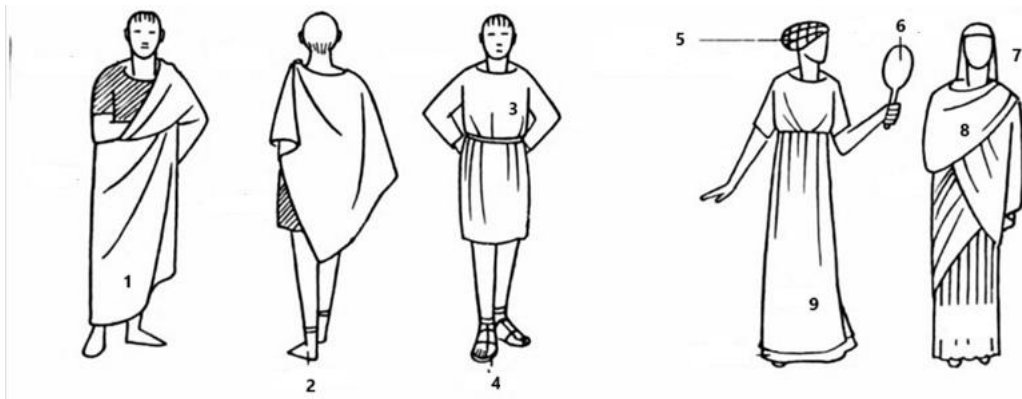
A feladatlap négy részből áll. A megoldáshoz használhatsz nyomtatott vagy internetes szótárakat, kézikönyveket, bármilyen internetes forrást.

I. Öltözködés

1. A rajzon római ruhadarabok és ruházkodáshoz használt tárgyak láthatók beszámozva. Azonosítsd őket a leírások alapján, és írd be a megfelelő számot a ruhadarabot jelölő szó előtt lévő körbe!

Figyelem! A szavak között szerepel egy, amelynek nincs megfelelője a képen, a képen pedig van egy tárgy, amelynek nincs leírása.

- calceus:** tegimen pedum, quod usque ad crus tendit et totum pedem velat
- palla:** textile quadratum, quod mulieres super stolam gerebant, et cum fibula coniungebant
- pilleus:** tegimen capitis ex lana aut pelle, quod formam semirotondam, et umbraculum minimum habet
- reticulum:** rete parvum, cum quo mulieres capillos continebant
- solea:** tegimen pedum, quod tantummodo solum pedis protegit; in superiore parte pedis cum loris vinciebant
- stola:** vestis mulierum longa, plerumque sine manicis, sed nonnullae breves aut longas manicas habent
- toga:** vestimentum virile; hemicyclus magnus texti lanei, quem super tunicam amixerunt
- tunica:** genus vestimenti, quod ab umeris ad coxas vel genua tendit
- velum:** tegimen capitis muliebre

2. Pótold ki az ábrát! Rajzold be azt a tárgyat, amelyik a felsorolásban szerepel, de nincs rajta a képen! Számold be (10), és írd a a számot a megfelelő karikába!

3. Adj rövid latin leírást arról a tárgyról, amelynek van száma az ábrán, de nem szerepel a felsorolásban!

4. Az 1. feladatban felsorolt szavak közül melyikre vonatkoznak a mondatok?

Id verbum etiam partem navis significat, quae ventos excipit et ita navem impellit: _____

Nomen illud a verbo 'tegere' originem ducit: _____

II. Konyha

Az alábbi tanácsok egy ókori szakácskönyvből származnak.

1. Olvasd el és értelmezd a mondatokat! A szöveg és a kérdések fordításához találsz segítséget a szöveg alatt. (A fordítást nem kell ráírnod a feladatlagra.) Válaszolj a latin kérdésekre latinul!

- Carnem salsam dulcem facies, si prius in lacte coquis et postea in aqua.
- Dulcia melle diu durabunt, si accipis cnecum, et farinam facis, et admisces cum melle eo tempore, quo dulcia facere vis.
- Mora diu durabunt, si ex moris sucum facis. Misce cum sapa, et in vitreo vase mitte. Custodies multo tempore.
- Olivas virides servabis, si olivas de arbore sublatas in sales mittis: erunt quovis tempore quasi eae, quas modo de arbore dempsisti. De eis, si vis, oleum viridem facies.

Segítség:

facio + acc. + acc. = *valamit valamivé vagy valamilyenné tenni*

dulcia melle = 'mézes édességek'

cnecus, -i m. = *pórsáfrány* (egy fűszernövény)

mora: morum, -i n. !

de arbore sublatas = 'a fáról leszedett' (bogyók)

sales (sal, salis m.) = 'sós víz'

quovis tempore = 'akármennyi ideig'

modo = 'nemrég'

debeo 2 + inf. = *kell valamit csinálni*

interest inter + acc. = *különbség van valamik között*

opus est + abl. = *szükség van valamire*

1. Quotiens carnem coquere debes, si eam dulcem facere vis?

2. Quot componentes misces, si dulcia facis?

3. Quid debes suco mori admiscere?

4. Quid interest inter olivam et oleum?

5. Quo opus est, si olivas servare vis?

2. Az egyik mondatban szerepel egy jelzős szerkezet (melléknév és főnév), amely a képen látható tárgy latin megnevezése. Melyik ez a két szó? Írd ide nominativusban!

3. Válaszolj magyarul! Mit javasol a szerző, mit kell beleönteni?

III. Mesterségek

1. Párosítsd a képet a mesterség megnevezésével, amelyet ábrázoltak rajta! Írd a kép nagybetűs jelét a megnevezések mellé!

a) *cultrarius* ____

b) *tignarius* ____

c) *macellarius* ____

d) *olitor* ____

A

B

C

D

2. **Verum (V) aut falsum (F) ?**

- a) In pictura 'A' vir tunicam gerit.
- b) In pictura 'B' ambo viri togam habent.
- c) In pictura 'C' duo pueri serram in manibus tenent.
- d) Pictura 'C' in muro picta est.
- e) In pictura 'D' plus quam duodecim fructus sunt.
- f) In pictura 'D' tectum tabernae videmus.
- g) E picturis duo sculpturae, duo imagines pictae sunt.

IV. Fürdő

1. A leírás a római fürdőkről szól. Értelmezd a szöveget, és pótold a hiányzó szavakat a felsoroltakból! Figyelem! A felsorolásban szerepel egy fölösleges szó!

a) *ubi* b) *hāc* c) *erat* d) *ad* e) *omnia* f) *publica* g) *ordine* h) *cuius* i) *post* j) *sic* k) *aedificabant*

Thermae balnea _____ grandia erant, quas in omnibus oppidis urbibusque imperii Romani magno sumptu _____. In hypocausto ignem alebant, _____ concamerationes calidas faciebant. Balneum conclave _____ amplum, in quo ingens labrum stabat, _____ orae latae, qui se lavabant, insidere poterant. Primo in frigidarium intrabant, _____ vestes deposuerunt et corpus defricabant. Hinc _____ tepidarium transibant, unde _____ aliquantum temporis in sudationem procedebant. Ex _____ in balneum tandem calidum perveniebant. Postea eodem _____ redibant usque ad frigidarium.

2. Gyűjts a szövegből „jönni/menni” jelentésű igéket!

3. Gyűjts a szövegből mellékneveket, amelyek jelentése „nagy”!

